

Список використаних джерел

1. Алімов Д.М. Технологія виробництва продукції рослинництва. К.: Вища школа, 1995. 271 с.
2. Бухгалтерський облік у сільському господарстві : навч. посібн. під заг. ред. Ф.Ф. Бутинця, М.М. Коцупатрого. Житомир : Рута, 2003. 512 с.
3. Бухгалтерський облік: основи методології та організації/ [Пушкар М. С., Журавель Г. П., Литвин Ю. Я., Мельник В. Г.]. Тернопіль, 1997. 266 с.
4. Жук В.М., Рудченко Ю.С., Гузар Б.С. Методичні рекомендації з організації обліку біологічних активів і сільськогосподарської продукції за ринковою (справедливою) вартістю. *Облік і фінанси АПК*. 2008. №1. С. 5–22.
5. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України № 132 від 18 травня 2001 р. : [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : Ліга : еліт Закон Copyright : ІАЕ «Ліга». 2001 – 2009.

Марина ЛАЗАРУК,
здобувач вищої освіти ОС «магістр»
спеціальності «Облік і опродаткування»
Науковий керівник: **Стендер С.В.,**
канд. екон. наук, доцент,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
Україна

НОВАЦІЇ В ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ

Сільськогосподарська діяльність передбачає вирощування біологічних активів, які призначені для споживання в сирому, переробленому вигляді або для використання на нехарчові цілі. А біологічні активи це тварини або рослини, які в процесі біологічних перетворень здатні давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди (п. 4 НП(С)БО 30 «Біологічні

активи») [1]. Сам стандарт бухгалтерського обліку наголошує на тому, що на сільськогосподарські біологічні активи його дія не поширюється.

Крім того, у додатку до НП(С)БО 30 наводяться приклади сільськогосподарських видів біологічних активів – це і худоба (вівці, корови, свині), і їх приплід, і риба, і птиця, і навіть бджоли. Та ще й виноградники, сади, овочі та зернові тощо.

В п. 3.4 НП(С)БО 30 є нове уточнено, що НП(С)БО 30 не поширюється на плодоносні рослини, які обліковуються згідно з іншими НП(С)БО, крім продукції таких плодоносних рослин. Наприклад, якщо на підприємстві є декоративні плодові сади (плодоносні рослини), вони обліковуються у складі основних засобів як не сільськогосподарські активи. Але продукція цих садів, приміром, яблука для яблуневого саду, якщо підприємство вирішить їх оприбутковувати та використовувати з метою отримання доходу, обліковується відповідно до НП(С)БО 30, як сільськогосподарська продукція.

Прикладами тварин, які підприємствам слід обліковувати на субрахунок 107 «Тварини», є службові собаки, декоративні коти, акваріумні риби тощо. Звісно, якщо вони були придбані для краси або для охорони території, і не використовуються для розведення на продаж.

Багаторічні насадження, які не пов'язані із сільськогосподарською діяльністю (субрахунок 108 «Багаторічні насадження») – це парки, сквери, насадження дерев з декоративною метою на території підприємств.

Донедавна, в найменуванні субрахунків 107 та 108 не було уточнення «які не пов'язані із сільськогосподарською діяльністю». Але в Інструкції № 291 [2] зазначили: на субрахунках 107 і 108 ведеться облік довгострокових біологічних активів, у тому числі багаторічних насаджень, які не пов'язані із сільськогосподарською діяльністю, та плодоносних рослин, які пов'язані із сільськогосподарською діяльністю.

В діючому Плані рахунків існує рахунок 16 «Довгострокові біологічні активи». Він, за описом в Інструкції № 291, призначений для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух власних або отриманих на умовах

фінансової оренди довгострокових біологічних активів, крім плодоносних рослин, які обліковуються на рахунку 10 «Основні засоби» [3].

При цьому наводиться визначення, що до довгострокових біологічних активів належать біологічні активи, здатні давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи або в інший спосіб приносити економічні вигоди протягом періоду, що перевищує 12 місяців (або операційний цикл, якщо він більше 12 місяців), та біологічні активи, що створюються протягом періоду, більшого ніж один рік, за винятком тварин на вирощуванні і відгодівлі. Їх облік ведеться відповідно до НП(С)БО 30.

Таким чином, якщо ми говоримо про довгострокові біологічні активи, які належать до сільськогосподарських (крім плодоносних рослин) – вони обліковуються, як і раніше, за рахунком 16. Несільськогосподарські довгострокові біологічні активи та плодоносні рослини обліковуються як основні засоби – на рахунку 10. Проте, так було й раніше, Міністерство Фінансів лише уточнило назви субрахунків, а не змінило правила обліку за ними.

Згідно з Інструкцією № 291, такі активи й зараз обліковуються на субрахунку 208 «Матеріали сільськогосподарського призначення». Але внесеними змінами уточнено, що так обліковуються тільки активи, отримані зі сторони. Таким чином, якщо сільгосп підприємство придбало саджанці, насіння, корми на стороні, їх обліковують на субрахунку 208. Якщо саджанці, насіння і корми власного виробництва, їх обліковують на рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» чи 26 «Готова продукція».

Адже і до цього в описі рахунку 27, наведеного в Інструкції № 291 зазначалося, що на цьому рахунку обліковують продукцію, одержану від власних рослинницьких, тваринницьких та промислових підрозділів підприємства:

- призначену для споживання в тваринницьких підрозділах як корми або для виробництва кормів у кормоцехах;

- яка вирощена для годівлі худоби, наприклад зелену масу, корм, плоди тощо;
- насіння та посадкового матеріалу, включаючи саджанці, призначені для закладання та ремонту власних насаджень.

Викладені у новій редакції п. 7 і п. 8 НП(С)БО 30 зміни досить суттєві, тобто в стандарті зазначається, що при первісному визнанні (придбанні, безоплатному отриманні, отриманні до статутного капіталу, отриманні в обмін на подібний чи неподібний об'єкт) біологічний актив потрібно оцінювати за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на продаж, крім випадків, коли справедливую вартість достовірно визначити неможливо. І тільки якщо справедливую вартість неможливо достовірно оцінити, біологічний актив зараховується на баланс підприємства за первісною вартістю, яка визначається відповідно до НП(С)БО 7 «Основні засоби» чи НП(С)БО 9 «Запаси» [4].

На наш погляд, наприклад, у разі придбання поточного біологічного активу тваринництва, потрібно відобразити на балансі спочатку за первісною вартістю, в загальному порядку таким чином: Дт 212; Кт 631. А вже потім, якщо будуть відхилення між первісною і справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на продаж, різницю, то потрібно доповісти: Дт 940; Кт 212 або Дт 212; Кт 710.

Список використаних джерел

7. Положення стандарт бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790 із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text> (дата звернення 17.10.2022).

8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення 18.10.2022).

9. Положення стандарт бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення 19.10.2022).

10. Положення стандарт бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246 із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення 18.10.2022).

Сгор ЛАТОШКІН,

здобувач вищої освіти ОС «магістр»
спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

Ірина МУШЕНИК,

кандидат економічних наук, доцент кафедри
математики, інформатики та академічного письма,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
Україна

АУДИТОРСЬКИЙ РИЗИК В КОМП'ЮТЕРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Ринок аудиту в Україні сьогодні стрімко розвивається. Удосконалюється нормативна база, оптимізується організаційна структура, посилюється контроль з боку Аудиторської палати України щодо якості аудиту та надання супутніх послуг. Самі аудитори та аудиторські компанії для забезпечення власної конкурентоспроможності змушені постійно підвищувати кваліфікаційний рівень та шукати нові шляхи більш ефективного та якісного способу надання послуг. Одним з найбільш ефективних методів забезпечення підвищення якості аудиту є використання сучасних комп'ютерних інформаційних технологій які б забезпечували високий рівень автоматизації,